Jaarbericht 2022 GGD Groningen

Het motto van GGD Groningen is ‘samen werken aan gezondheid.’ Met zo’n 450 GGD-professionals in de basis en nog eens zo’n 500 medewerkers voor de bestrijding van het coronavirus werkten we in 2022 dagelijks aan de gezondheid van de inwoners van Groningen. Dit jaarbericht over 2022 geeft een indruk van onze werkzaamheden.

Gezondheid betekent voor iedereen iets anders. Je ervaart zelf of je je gezond voelt of niet. Gezondheid kan beïnvloed worden door lichamelijke ongemakken, zoals ziektes. Maar ook als je je geestelijk niet goed voelt of jezelf niet kunt ontwikkelen, kun je je ongezond voelen. ‘Gezond zijn’ houdt ook in dat je meedoet in de maatschappij en sociale contacten onderhoudt. Daarom is gezond zijn meer dan ‘niet ziek zijn’.

GGD Groningen werkt voor en samen met de 10 Groninger gemeenten om de gezondheid van de inwoners in de regio Groningen te bevorderen. We spelen bijvoorbeeld een centrale rol in het geven van jeugdgezondheidszorg en werken hard aan het bestrijden van infectieziekten, zoals COVID-19 (corona). Voor gemeenten, zorg- en onderwijsinstellingen zijn wij een betrouwbare partner voor informatie over leefwijze, gezondheid en zorg. Wij helpen gemeenten om een leefomgeving te creëren die gezond en veilig is. Samen werken wij aan gezondheid.

GGD Groningen

COVID-19 (Corona)

De start van 2022 stond nog in het teken van corona. Begin januari 2022 zetten we 9000 vaccinaties tegen corona per dag en testten we 2300 Groningers op het virus. Eind december 2022 ging het nog om zo'n 260 prikken per dag en ongeveer 20 testen. Deze cijfers zijn tekenend voor hoe het jaar 2022 voor GGD Groningen is verlopen. In het begin van het jaar lag de focus nog volop op de bestrijding van het coronavirus. We prikten op zeven locaties, die soms binnen tien dagen waren ingericht. Medewerkers werkten zo veel mogelijk thuis, hielden afstand; bijeenkomsten gingen niet door. Stapsgewijs ging in 2022 de samenleving weer open. Tijdens de coronaperiode gingen reguliere werkzaamheden zoveel mogelijk door. Met het steeds verder afschalen van de coronamaatregelen kwamen medewerkers weer meer naar kantoor, konden bijeenkomsten weer live plaatsvinden en was er weer meer aandacht voor andere ontwikkelingen.

Eind 2021 rukte de Omikron-variant van het coronavirus op. Deze zorgde voor veel besmettingen. Begin 2022 stond dan ook opnieuw in het teken van veel testen en vaccineren. Zo voerden we op een dag 5000 testen uit. Daarvan was 60% positief. Een uitschieter bij het vaccineren was een week waarin we 46.000 boosterprikken zetten. Ook was er volop drukte bij onze Coronalijn, soms kregen we wel 1800 telefoontjes op een dag.

Vaccineren

In januari 2022 startten we met de coronavaccinaties voor kinderen van 5 tot en met 12 jaar. Halverwege februari had 75% van de mensen die in aanmerking kwamen voor een booster deze ook gehaald. Vanaf dit moment liep het aantal besmettingen terug. In het voorjaar was er nog een ronde herhaalprikken, eerst voor de 70-plussers en kwetsbaren, later ook voor de mensen van 60 tot 69 jaar. Veel huisartsen en instellingen in de provincie hielpen mee met de campagnes.

Verloop cijfers testen en vaccineren

Maand	Testen	Vaccineren
Januari	103.078	132.203
Februari	104.645	13.634
Maart	90.180	37.216
April	13.462	29.403
Mei	2.592	6.990
Juni	5.354	9.721
Juli	5.663	13.999
Augustus	1.784	3.590
September	2.198	22.995
Oktober	3.824	93.594
November	1.259	23.127
December	959	6.164

Testen

De daling van het aantal besmettingen zette (ook landelijk) door, met als gevolg aanpassingen in het testbeleid. Vanaf 11 april was het niet meer nodig om na een positieve zelftest naar de GGD te komen voor een coronatest. Voor GGD Groningen betekende dit een afschaling van de werkzaamheden van de testers. In dezelfde periode was er een daling in het aantal coronavaccinaties.

Afschaling en flexibilisering

Na een periode van enorme drukte, was het nu tijd om vooruit te kijken naar hoe we het testen en vaccineren zo efficiënt mogelijk in de toekomst kunnen organiseren. Een aantal locaties werd gesloten, vanaf de zomer gingen we verder op 5 locaties in de provincie. Werkzaamheden werden gebundeld. Zo kunnen medewerkers nu zowel bij testen als bij vaccineren ingezet worden.

De afdeling Bron- en contactonderzoek en de Coronalijn bundelden hun krachten. Hierin is later in het jaar ook de samenwerking met GGD Fryslân en GGD Drenthe gezocht.

Vanaf november 2022 zijn alle locaties ingericht voor zowel testen als vaccineren. In de ochtend vindt het testen plaats. Na een grondige schoonmaak wordt er in de middag gevaccineerd. Op deze manier maken we efficiënt gebruik van de locaties.

De kantoorfuncties van het Covid-team verhuisden naar de Trompsingel in Groningen.

In het najaar is er een nieuwe ronde herhaalprikken gegeven. In totaal zijn in 2022 ruim 130.000 Groningers geweest voor een herhaalprik.

Jeugdgezondheidszorg

Mede dankzij de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) groeien de meeste kinderen in Groningen veilig en gezond op. De JGZ heeft vrijwel alle jeugdigen van 0-18 jaar in beeld. We bieden op consultatiebureaus, scholen, peuterspeelzalen en in de thuissituatie over een langere periode laagdrempelige zorg en ondersteuning aan. We dragen eraan bij dat kinderen en jongeren zich goed kunnen ontwikkelen en dat ze gezond en veilig opgroeien. Dit doen we door vroegtijdig problemen te herkennen, ouders/verzorgers te laten zien hoe de ontwikkeling van kinderen werkt en door de eigen kracht van kinderen/jeugdigen en gezinnen te versterken. Deze aandacht voor kinderen en jongeren is van belang voor hun ontwikkeling en daarmee voor de levensloop.

Om ziekten en epidemieën te voorkomen, is er voor alle kinderen in Nederland het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van de vaccinaties. GGD Groningen voert in de provincie Groningen het Rijksvaccinatieprogramma uit voor alle gemeenten. Vaccineren is daarmee één van onze belangrijkste activiteiten. Corona heeft ook in 2022 invloed gehad op de werkzaamheden, maar de JGZ is doorgegaan met het uitvoeren van het Rijksvaccinatieprogramma.

Alle pasgeborenen en zuigelingen zijn door ons gezien en onderzocht. Elke pasgeborene (en zijn/haar ouders) krijgt thuis bezoek van een JGZ-medewerker om de hielprik af te nemen en om de neonatale gehoorscreening te doen.

Kinderen in zorg 0-18 jaar
117.077

Huisbezoeken
10.168

Afspraken consultatiebureau
57.458

Telefonisch advies
12.784

Neonatale gehoorscreeningen
4.947

Verwijzing naar hulpverlening buiten GGD
6.322

Procescoördinatie Zorg voor Jeugd
29

Aantal afgegeven signalen Zorg voor Jeugd
4.557

49

Aantal nieuwe vignetten Gezonde School

Totaal aan activiteiten:
2.182

Onderzoek op indicatie 513	**Onderzoeken na triage** 107
Onderzoeken kindercentra 102	**Huisbezoeken** 581
Controles 228	**Telefonische consulten** 165

Logopedie

Spraak- en taalproblematiek herkennen we het liefst zo vroeg mogelijk. De preventieve logopedie ziet kinderen en helpt met het inschatten of en welke behandeling nodig is. Het niet of te laat herkennen van een probleem kan leiden tot leer- en gedragsproblemen. Door er vroeg bij te zijn, kunnen we kinderen op de goede manier behandelen en leerachterstanden voorkomen. In 2022 is de preventieve logopedie uitgevoerd in acht Groninger gemeenten: Groningen, Eemsdelta, Het Hogeland, Westerkwartier, Midden-Groningen, Stadskanaal, Veendam en Pekela (in de gemeente Pekela is preventieve logopedie uitsluitend uitgevoerd op twee basisscholen). In deze gemeenten zijn kinderen gescreend op hun spraaktaalontwikkeling; bij achterstanden krijgen ouders hulp en adviezen of worden kinderen doorverwezen naar de juiste professional.

In de gemeente Westerkwartier heeft de GGD op verzoek van de gemeente de effecten van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) gemonitord. Een conclusie hieruit is dat de samenwerking tussen verschillende professionals is verbeterd.

Infectieziektenbestrijding

Infectieziektebestrijding is ook in 2022, naast de reguliere werkzaamheden, ingezet voor het bestrijden van de coronapandemie. De werkzaamheden waren onder andere het bijhouden van ontwikkelingen, het beantwoorden van vragen, opstellen van testbeleid, analyse van surveillancedata, het uitvoeren van testen, bron- en contactonderzoek en vanaf 2021 is daar ook het vaccineren bijgekomen. Het team Infectieziektebestrijding heeft de expertise en adviseert het Covid-team op alle voorkomende onderwerpen.

Als gevolg van de ontwikkelingen rondom COVID-19 ontstond er een behoefte in de regio Noord-Nederland om één centraal loket te openen. Om op één plaats advies te kunnen geven over infectiepreventie zijn de bestaande krachten ten behoeve van Noord-Nederland gebundeld in een nieuwe Regionale Adviescommissie Infectiepreventie (RAI). Ook GGD Groningen neemt hieraan deel met een deskundige infectiepreventie en een arts infectieziektebestrijding.

Onze deskundigen infectiepreventie gaven tijdens de coronapandemie hygiëneadviezen aan de verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg-organisaties. Deze adviezen werden opgenomen in het handelingsprotocol bij vraagstukken rondom corona. Daarnaast waren zij actief in het geven van scholing en voorlichting, met name aan nieuwe medewerkers van het Covid-team. Zij zijn door hen opgeleid in basishygiëne en infectiepreventiemaatregelen.

Meldingen over infectieziekten

In 2022 heeft de afdeling Infectieziektebestrijding 396 meldingen binnengekregen. Dit aantal is laag ten opzichte van wat wij vóór de coronaperiode aan meldingen kregen. Het ging in de meeste gevallen om hepatitis B en voor de rest betrof het hepatitis C, pneumokokken, legionella, kinkhoest, hepatitis A en meningokokken.

Dat er minder andere infectieziekten voorkwamen (anders dan COVID-19) in vergelijking met voorgaande jaren komt waarschijnlijk doordat mensen meer afstand van elkaar hielden, zoals de coronaregels verlangden.

Mpox

In mei 2022 werd in Nederland Mpox, eerder Monkeypox genoemd, voor het eerst vastgesteld en aangemerkt als A-ziekte. De GGD kreeg onder andere een taak in het informeren van huisartsen en het voorbereiden op het testen van mogelijke patiënten.

Medio augustus is de GGD gestart met het vaccineren tegen Mpox. De meeste besmettingen zijn gevonden bij mannen die seks hebben met mannen. Een kleine doelgroep die een verhoogd risico op besmetting heeft, werd per brief of sms uitgenodigd voor een vaccinatie. Tot eind september zijn twee vaccinatierondes gehouden. Mensen uit de risicogroepen hadden tot 29 december 2022 de gelegenheid zich te laten vaccineren op de GGD-locatie aan het Hanzeplein. Gedurende de vaccinatiecampagne zijn er ruim 600 vaccinaties gezet.

Vogelgriep

Europa kreeg te maken met de heftigste en langstdurende uitbraak van vogelgriep ooit. Deze heeft ook veel vogels en pluimveebedrijven in Nederland getroffen. In Groningen zijn elf pluimveebedrijven geruimd. In het geval van een melding van een besmet bedrijf geeft GGD Groningen gezondheidsadvies. De GGD is daarnaast betrokken bij het verstrekken van virusremmers om te voorkomen dat mensen die direct met de dieren werken besmet raken met vogelgriep. Op onze website geven we informatie over wat men moet doen bij het vinden van dode vogels in de omgeving.

Schurft

In de loop van het jaar waren er meer besmettingen met schurft, met name onder studenten. Besmettingen met schurft hoeven niet bij ons gemeld te worden. Wij hebben geen overzicht over de cijfers met besmettingen. Wat we wel merkten is dat er over schurft en de bestrijding ervan meer vragen bij ons binnenkwamen. Ook in de media kreeg dit onderwerp veel aandacht. Onze voorlichtingsmaterialen over schurft zijn aangepast en we hebben overleg met zorgpartners in de regio over een eenduidige aanpak.

Er zijn in 2022 **742 vragen** afgehandeld die **niet over Covid-19** gingen maar over andere infectieziekten

Tuberculosebestrijding

Tuberculose is een besmettelijke ziekte, die veroorzaakt wordt door de tuberkelbacterie. De bekendste vorm is longtuberculose. Tuberculose (tbc) kan ook op andere plekken in het lichaam voorkomen en daar voor een ontsteking zorgen. De ziekte kan dodelijk zijn.

De afdeling Tuberculosebestrijding werkt nauw samen met de andere twee noordelijke GGD 'en, met UMCG Beatrixoord en met 8 andere GGD'en aan een toekomstbestendige tbc-bestrijding. Zij doen dat binnen het Regionaal Expertise Centrum Noord-Oost (REC). Dat is nodig omdat de complexiteit van het aantal tbc-gevallen toeneemt, ook al neemt het aantal tbc-gevallen af. Groningen heeft hierin een belangrijke positie.

De meeste cliënten zijn asielzoekers, gedetineerden, buitenlandse studenten en immigranten.

Aantal onderzochte personen	Aantal nieuwe TBC-patiënten
6.190	42

Publieke gezondheid asielzoekers

GGD Groningen heeft ook een centrale rol in het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van asielzoekers en vergunninghouders in de regio. In onze provincie zijn eind 2022 zeven COA-locaties operationeel (Ter Apel, Delfzijl, Uithuizen, Winsum, Zuidbroek, Musselkanaal en Winschoten), drie meer dan aan het begin van het jaar.

Vanwege de toename van het aantal asielzoekers in combinatie met een te beperkte uitstroom, zijn vier tijdelijke opvanglocaties ingericht (Zoutkamp, Nieuwe-Pekela en twee in de stad Groningen). In totaal heeft het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) accommodatie voor ruim 5.500 asielzoekers in onze regio.

Halverwege juni hebben de bewindslieden voor Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken en Volkshuisvesting een crisisaanpak aangekondigd voor de vastgelopen asielopvang, onder leiding van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV).

Situatie voorterrein Ter Apel

Er verbleven vanaf juni 2022 veel meer dan 5.500 asielzoekers in onze regio, voornamelijk in Ter Apel, bij het enige aanmeldcentrum van Nederland. Door de grote toestroom van asielzoekers en de slechte doorstroming van vergunninghouders ontstonden er onwenselijke situaties op het gebied van volksgezondheid en openbare orde in Ter Apel. Op het voorterrein van het aanmeldcentrum verbleven asielzoekers in de buitenlucht, een onwenselijke en inhumane situatie.

De Veiligheidsregio Groningen is vanaf half juni tot 1 november 2022 opgeschaald geweest naar GRIP 4. Van 10 september tot 1 november was een noodverordening van kracht om een verblijfsverbod te reguleren voor niet-geregistreerde asielzoekers op het voorterrein en de naaste omgeving van het aanmeldcentrum.

Op het moment dat deze mensen geregistreerd zijn en de asielprocedure is gestart, heeft de GGD een rol bij de zorg aan asielzoekers. De registratie is een voorwaarde vanwege medische dossieropbouw en het kunnen volgen van asielzoekers bij infectieziekten.

GGD Groningen heeft in contacten met partners in de asielketen de onwenselijke situatie op het voorterrein en het belang van registratie van alle asielzoekers in het kader van de publieke gezondheid naar voren gebracht. Ook zijn aanbevelingen gegeven in het kader van hygiëne. Vanuit de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is er contact gezocht met zorgpartners die actief waren op het voorterrein, om basiszorg ook voor de buitenslapers zo goed als mogelijk te organiseren.

Gezondheid asielzoekers

Vanuit verschillende teams zorgt GGD Groningen voor de gezondheid van geregistreerde asielzoekers. Collega's van de Jeugdgezondheidszorg hebben in 2022 JGZ-taken verricht. De afdeling Tuberculosebestrijding screent deze groep op tuberculose in Ter Apel. Het team Infectieziektebestrijding heeft bij meer dan 11.000 nieuwe asielzoekers een PCR-coronatest afgenomen. Gemiddeld was iets meer dan 9,8% besmet met COVID-19. Het team Seksuele gezondheid gaf voorlichting aan diverse groepen asielzoekers.

Opvang Oekraïners

Voor de deskundigen infectiebestrijding (DI) was er op het gebied van vluchtelingen en asielzoekers veel te doen in 2022. Voor de opvang van Oekraïners waren gemeenten hiervoor verantwoordelijk, onder andere bijgestaan door de GGD. Zo heeft de DI een checklist opgesteld op welke wijze de infectieziektepreventie meegenomen moest worden. Vanaf maart 2022 is veel inzet gepleegd op hygiëne-adviesbezoeken op crisisnoodopvanglocaties ten behoeve van de 'Gemeentelijke Opvang Oekraïners.' Daarnaast heeft de DI een groot aantal hygiëne-adviesbezoeken afgelegd bij locaties van het COA. De DI heeft maar liefst 31 hygiëneadviezen op de locaties gegeven en daarbij ook tips voor de verbetering van de hygiëne aan het personeel, een toename van 30% ten opzichte van 2021.

Medische milieukunde

Medische Milieukunde richt zich op de invloed van het milieu op de gezondheid van de bevolking. De medewerkers geven adviezen over onder andere gevaarlijke stoffen, straling, geluid en geur, om daarmee een bijdrage te leveren aan een gezonde leefomgeving. Ook brengen ze advies uit aan gemeenten in het kader van de Omgevingswet bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan, het Omgevingsprogramma en de Omgevingsverordening. Daarnaast adviseren ze ook over andere ontwikkelingen met mogelijke gezondheidseffecten. Denk hierbij aan advies op gebied van klimaat, energietransitie, landbouw, industrie, groen, water, circulaire economie en mobiliteit.

Vanuit de provincie waren we betrokken bij de klankbordgroep Hinderapp en windturbines, ontwerp Omgevingsvisie Provincie Groningen, concept Milieuprogramma, en ambtelijk en bestuurlijk overleg isotopenfabriek SHINE.

Met de Rijksuniversiteit Groningen hebben we geparticipeerd in het overleg en de afronding van het burgermeetproject Onze Lucht en in het onderzoeksproject Urban Design for Improving Health in Groningen (UDIHiG) en hebben we geparticipeerd in het onderwijs over klimaat en planetary health in de geneeskunde module.

Vanuit het team is in 2022 begonnen met het bezoeken van woningbouwcorporaties vanuit het thema wonen en gezondheid. Er zijn vier corporaties in 2022 bezocht. Omdat mensen een groot deel van hun leven in huis doorbrengen en wij veel vragen krijgen over het binnenmilieu en vocht en schimmel zijn we met deze bezoeken gestart. De corporaties stellen onze overleggen op prijs.

Medische Milieukunde is aangesloten op de website www.GGDLeefomgeving.nl. Hier vind je onderwerpen in relatie tot leefomgeving en gezondheid.

Toezicht en Advies

Als GGD voeren we in opdracht van gemeenten toezicht uit bij kinderopvanglocaties en seksinrichtingen. Voor een aantal gemeenten voert GGD Groningen sinds 2017 het toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) uit. We zien toe op en bevorderen de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die gemeenten in het kader van de Wmo inkopen bij zorg- en welzijnsinstellingen. De afdeling Toezicht en Advies voert in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ook hygiëne-inspecties uit bij tattoo- en piercingshops en in opdracht van de World Health Organization (WHO) ook op schepen in zeehavens (Eemsdelta en Het Hogeland).

Toezicht kinderopvang
Als gevolg van de coronapandemie zijn kinderopvang-instellingen gedurende diverse perioden gesloten geweest, waardoor het niet haalbaar was om alle afgesproken instellingen volgens planning te inspecteren. Tussen de sluitingen door hebben inspecties, volgens de landelijke richtlijnen, (on)aangekondigd plaatsgevonden en waren we zo kort mogelijk (fysiek) op locatie. In 2022 zijn er 1.112 inspecties in deze branche uitgevoerd.

Toezicht Wmo
De GGD voert het kwaliteitstoezicht uit op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta tot en met 2024. Dat geldt ook voor het calamiteiten- en rechtmatigheidsonderzoek en onderzoek aangaande de ondersteuningsplannen. Sinds september 2021 voeren we in de gemeente Oldambt het kwaliteits-toezicht uit bij aanbieders (ZiN en PGB). Onlangs is besloten dat het toezicht tot 1 juli 2023 bij GGD Groningen belegd blijft.

Toezicht overige instellingen
Vanaf 1 januari 2022 zijn er nieuwe regels van toepassing op het toezicht op het toezicht op tattoo- en piercingshops en schoonheidssalons die permanente make-up aanbieden. Die regels – waaronder het verbod op bepaalde inktsoorten - komen uit de koker van zowel het ministerie van Volksgezondheid als de Europese Unie. Ook gelden er strengere hygiëneregels. Zo moet de behandelruimte waar de tatoeage wordt gezet visueel gescheiden zijn van de rest van de tattooshop.

De aanmeldingen voor het toezicht op zeeschepen zijn in het gehele jaar doorgegaan. Ook is een aantal seksinrichtingen bezocht voor inspectie.

COVID-19 heeft in bepaalde perioden geleid tot bijstellingen in de planning, maar desondanks hebben we alle inspecties kunnen uitvoeren.

Aantal inspecties 2022

Kinderopvang branche **1.112**
KDV (VVE), BSO, GOB en VGO
kinderdagverblijven (Voor- en Vroegschoolse Educatie)
buitenschoolse opvang.

Seksbedrijven **4**
frequentie is afhankelijk van de vergunning van de gemeente

Tattoo & Piercingshops **54**
Tattoo & piercing & permanente make-up (PMU)
– eens per drie jaar en bij aanvraag nieuwe vergunning.

Schepen **131**
afhankelijk van het aantal schepen dat binnenkomt
in onze twee zeehavens (Delfzijl en Eemsmond).

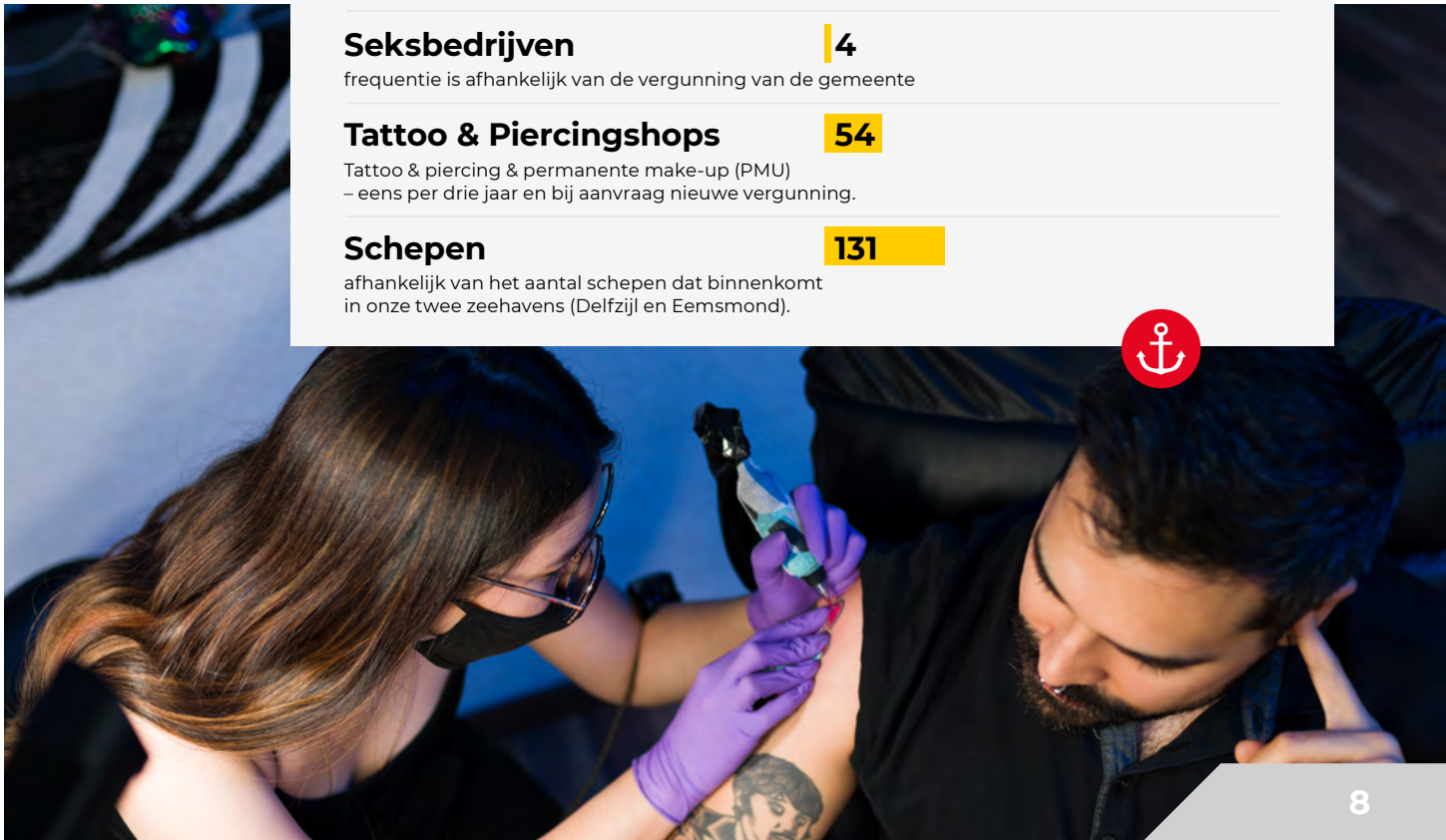

Forensische geneeskunde

De collega's van **forensische geneeskunde** verzorgen de lijkschouwen voor gemeenten en voeren de arrestantenzorg en het sporenonderzoek uit bij verdachten of slachtoffers, op basis van een contract met politie en justitie. De forensisch artsen van GGD Groningen beoordelen op het politiebureau ook personen met verward gedrag of psychische zorgbehoefte, op verzoek van de politie.

Met de Friese en Drentse collega's is gewerkt aan samenwerkingsafspraken op het gebied van Medische Arrestantenzorg en Forensisch Medisch Onderzoek.

Er is landelijk en regionaal een structureel tekort aan forensisch artsen. Hiermee hangt samen een chronische hoge werkbelasting binnen de drie Noordelijke provincies.

651
Aantal lijkschouwen

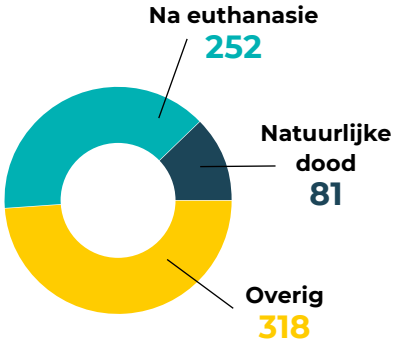

1.211 Arrestantenzorg

92 Beoordeling verwarde personen

835 Forensische onderzoeken

Seksuele gezondheid

Seksuele gezondheid gaat over de thema's seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's) en hiv-bestrijding, seksuele vorming, voorkomen van ongewenste zwangerschap en het tegengaan van seksueel geweld, met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen. Behalve het houden van spreekuren geven we voorlichting aan en organiseren we in het bijzonder activiteiten voor jongeren, migranten en mannen die seks hebben met mannen. Ook wordt samengewerkt met de afdelingen Jeugdgezondheidszorg en Gezondheidsbevordering om seksuele gezondheid en weerbaarheid vroegtijdig op de agenda te krijgen.

SENSE

Soa-testen uitgevoerd
1.694

Positief getest op soa
565 (33%)

Reizigersadvisering

Vanwege COVID-19 (corona) werd er in 2022 - nog steeds - minder gereisd. Vanaf februari zag de afdeling Reizigersadvisering het aantal klanten weer toenemen. Het niveau van voor de coronacrisis is nog niet weer bereikt. Het aantal spreekuren werd naar behoefte weer opgestart.

Er werden wel werknemers die risico lopen bij hun bedrijf gevaccineerd, maar minder dan voorheen. Gedurende het jaar gaven we aan bepaalde groepen studenten uit het beroepsonderwijs en aan studenten van de Rijksuniversiteit Groningen de hepatitis-B vaccinatie. In oktober en november 2022 zijn er griepvaccinaties verstrekt, ook aan externe bedrijven.

In 2022 zagen wij 9.041 klanten die voor reizigersvaccinaties kwamen. Voor de coronaperiode lag dit aantal rond de 15.000.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) is een vangnettaak van GGD Groningen en richt zich op personen die onbegrepen gedrag vertonen en de zorg willen mijden. Het gaat hierbij vaak om zeer complexe problematiek, waarbij bijvoorbeeld sprake is van overlast, vervuiling, verslaving, verwaarlozing en/of ernstige psychische problemen. Wij zorgen ervoor dat ook deze mensen de hulp en zorg krijgen die ze nodig hebben. Ook coördineren we voor een aantal gemeenten de lokale netwerken en zorgen we voor afstemming met de ketenpartners.

Verkennend Onderzoek
De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg vanwege een psychische aandoening. Het Verkennend Onderzoek is daar een onderdeel van. Voor veel Groninger gemeenten wordt het Verkennend Onderzoek door onze Openbare Geestelijke Gezondheidszorg-medewerkers uitgevoerd. In 2022 zijn er 11 Verkennende Onderzoeken uitgevoerd.

Vangnet & Advies
Onze Vangnet- & Advies-medewerkers onderhouden contacten met personen die onbegrepen gedrag vertonen en de zorg mijden. Het aantal personen met onbegrepen gedrag is in 2022 weer behoorlijk toegenomen: ten opzichte van 2021 zijn we van 1.095 naar 1.383 dossiers gegaan. We willen graag voor langere tijd een vinger aan de pols houden en daarom verdwijnt een dossier van een persoon met onbegrepen gedrag met bijbehorende contacten pas uit deze registratie als de organisatie die het contact moet overnemen een goedlopend contact heeft opgebouwd.

De meest genoteerde soorten problematiek waarvoor de Vangnet- & Advies-medewerker is ingezet had betrekking op het huishouden (486), zoals vervuiling en hoarding (verzameldrang) en het psychische functioneren (322). Het valt op dat het aantal mensen bij wie de problematiek op het gebied van huisvesting ligt fors is toegenomen (van 146 naar 174). Het gaat vrijwel altijd om meervoudige problematiek.

Online communicatie

Via onze website en onze socialmediakanalen houden we de inwoners in de provincie Groningen proactief op de hoogte van de meest actuele informatie. De website www.ggd.groningen.nl kreeg vanaf 2020 een grote toename aan bezoekers door het coronavirus; die hoge bezoekersaantallen bleven in 2021 en 2022. De website werd maandelijks gemiddeld 73.000 keer bezocht (vóór corona ca. 35.000). Op de website is een apart coronadashboard ingericht, dat tot de zomer 2022 wekelijks een update kreeg.

GGD Groningen zet Facebook in om ouders te bereiken en WhatsApp om één-op-één te communiceren. LinkedIn gebruiken we voor de professionals en Twitter voor de pers, ketenpartners en het nieuws. (Internationale) studenten en jongeren bereiken we via Instagram.

Omdat steeds meer ouders te vinden zijn op Instagram, zijn we in 2022 gestart met een Instagram- account voor deze doelgroep.

Naast berichten over corona plaatsten we ook berichten over het totale aanbod van GGD Groningen, waaronder informatie over een gezonde leefstijl, informatie voor scholen en berichten voor (kersverse) ouders vanuit onze Jeugdgezondheidszorg.

Website
informatie over GGD, corona en publieke gezondheid

WhatsApp*
opvoed- en gezondheidsvragen van ouders van jonge kinderen

Facebook
voor ouders van jonge kinderen

Twitter
voor zakelijke contacten, gemeenten en ketenpartners

LinkedIn
voor onze vacatures

Instagram
voor jongeren, studenten en reizigers en ouders

Social media en webcare

Met een totaal van
20.253 volgers op social media
bereiken we flink wat inwoners.

Dit jaar werden onze berichten
2.130.653 keer bekeken.

Onze webcareteams kregen in 2022 maar liefst
17.764 reacties in de webcare.

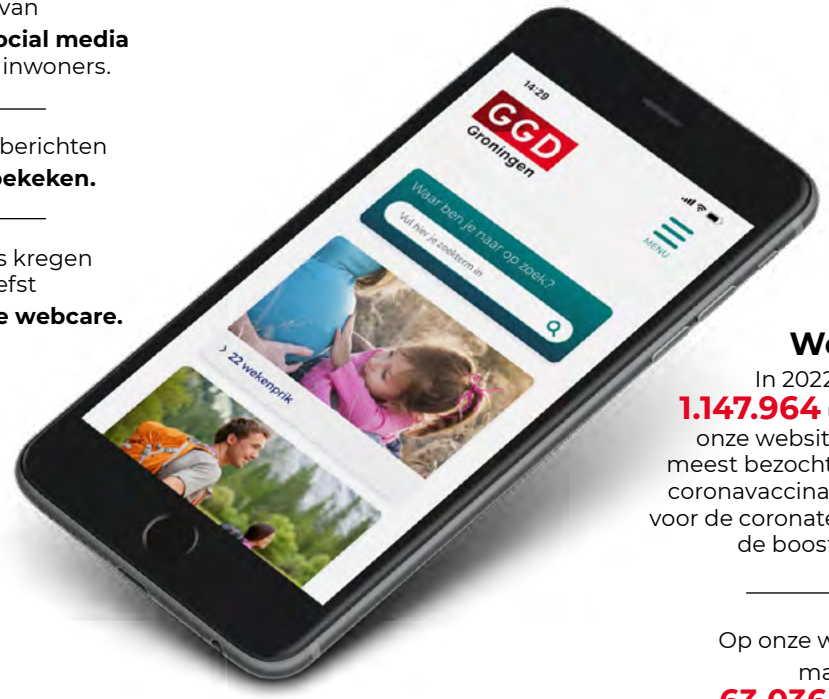

Website

In 2022 bezochten
1.147.964 unieke bezoekers
onze website. In de top 3 van meest bezochte pagina's staan de coronavaccinatie locaties, locaties voor de coronatest en de pagina over de boostervaccinatie.

Op onze website werden maar liefst
63.036 zoekwoorden
ingevuld: corona, 22 weken prik en booster.

GHOR

GHOR staat voor de Geneeskundige Hulpverlenings-organisatie in de Regio. Als onderdeel van de Veiligheids-regio Groningen richten medewerkers van de GHOR zich op het voorkomen en bestrijden van een groot incident of een (dreigende) ramp of crisis. Dit doen zij samen met brandweer, politie, gemeenten, ministerie van Defensie en andere belangrijke (zorg)partners, zoals de GGD.

De GHOR vertegenwoordigt de geneeskundige tak in deze samenwerking van crisisbeheersing en valt onder de verantwoordelijkheid van de Directeur Publieke Gezondheid (DPG). De DPG is directeur van de GGD en neemt deel aan het bestuur van de Veiligheidsregio. Zodoende is zorg, veiligheid en bestuur verbonden. Bij een ramp, crisis of groot incident zorgen medewerkers vanuit de GHOR in samenwerking met de zorginstellingen dat de hulpverlening aan slachtoffers in de hele zorgketen goed verloopt. Dit geldt voor acute en niet-acute gezondheidszorg en de publieke gezondheidszorg. Daarmee is de GHOR op het gebied van crisisbeheersing de verbinder tussen de veiligheidsketen en de gezondheidszorgketen.

Zo waren in de coronacrisis medewerkers in de corona-crisis waren medewerkers van de GHOR verbonden aan de zorgketen en gaven zij ondersteuning aan de DPG, in het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) en in het Regionaal Overleg Niet-Acute Zorg (RONAZ).

Begin maart 2022 is de Veiligheidsregio Groningen gestart met het inrichten van een projectgroep opvang Oekraïners, waarin GHOR en GGD vertegenwoordigd waren. Binnen de GGD is een interne projectgroep Oekraïne ingesteld. We hebben een zorgkaart gemaakt, waarmee inzichtelijk is waar Oekraïense vluchtelingen terecht kunnen voor zorg. Gevluchte Oekraïners vallen onder andere regelingen dan asielzoekers, omdat zij een andere juridische status hebben.

Naast de genoemde inzet heeft de GHOR contact gezocht met zorgpartners om de basiszorg voor de buitenslapers bij het aanmeldcentrum in Ter Apel zo goed mogelijk te organiseren.

Versterking Infectieziekten en Pandemische paraatheid (VIP)

De coronacrisis heeft het belang van preventie en een gezonde bevolking pijnlijk duidelijk gemaakt. Structurele versterking van de infectieziektebestrijding is van groot belang. Het kabinet investeert hierin de komende jaren. Op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft GGD GHOR het programma 'Versterking Infectieziekten en Pandemische Paraatheid' (VIP) opgesteld.

Het programma VIP bestaat uit een aantal concrete activiteiten die zijn opgedeeld in vijf pijlers te weten:

1. Kwetsbaarheden wegnemen ten behoeve van pandemische paraatheid.
2. Versterken van de boven(regionale) monitoring en surveillance.
3. Versterken van de wetenschappelijke kennisinfrastructuur infectieziektebestrijding.
4. Samenwerken op bovenregionaal niveau.
5. Slim en versneld opleiden.

GGD Groningen kan vanaf februari 2023 de subsidie aanvragen via een specifieke uitkering (SPUK) bij het ministerie van VWS. Elke GGD heeft een vastgesteld plafondbedrag per pijler.

De Landelijke Functionaliteit Infectieziekten (LFI) zal een landelijke crisisorganisatie worden die, namens de minister van VWS, verantwoordelijk wordt voor de voorbereiding op een toekomstige pandemie en de operationele aansturing van GGD 'en in geval van een toekomstige pandemie.

De 25 regionale GGD 'en worden beschouwd als primaire partners van de LFI. Momenteel wordt in nauwe samenwerking met de GGD 'en en relevante partijen de functies van de LFI als toekomstige crisisorganisatie verder uitgewerkt, met een warme overdracht van kennis en ervaring uit de aanpak van de COVID-19 pandemie. De LFI moet medio 2023 operationeel zijn.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Het Gezond en Actief Leven Akkoord heeft als doel een beweging naar meer focus en samenwerking op gezondheid en preventie. In december 2022 is het akkoord vastgelegd door het ministerie van VWS, gemeenten en zorgverzekeraars. In het GALA wordt de rol van de GGD, met name op het vlak van gezondheidsbevordering, nader uitgewerkt.

Uitvoeringsplan 2022–2025 GGD Groningen

In 2022 is de "contouren meerjaren agenda" vastgesteld met daarin 5 strategische thema's. Omdat eerder nog niet voldoende zicht was op de beschikbare financiële middelen zijn geen keuzes gemaakt ten aanzien van het ambitieniveau. Die hopen we in 2023 te kunnen maken. De landelijke ontwikkelingen worden hierin betrokken.

De strategische thema's zijn:

- Langer gezond leven in Groningen: Jeugd
- Langer gezond leven in Groningen: Ouderen
- Gezonde en veilige leefomgeving
- Ontwikkelen van een regionale preventie-infrastructuur
- Robuuste infectieziektebestrijding en -preventie

Informatiebijeenkomsten voor nieuwe leden

In 2022 vonden verkiezingen voor de gemeenteraden plaats. Nieuwe gemeenteraadsleden zijn actief geïnformeerd over de rol van de GGD in relatie tot gemeentes op het gebied van de publieke gezondheid. De rol en actuele samenstelling van het bestuur staat beschreven op www.ggd.groningen.nl

Nieuwe directeur Publieke Gezondheid

Jos Rietveld ging met pensioen. In april 2022 nam hij afscheid van GGD Groningen. Als Directeur Publieke Gezondheid startte hij in 2015. De laatste jaren waren vanwege de coronacrisis hectisch. In mei 2022 volgde Jaap Koopman hem op. Hij werkte eerder in verschillende functies voor provinciale en landelijke overheden.

JGZ Opleidingsdagen

In het najaar kwamen de JGZ-medewerkers samen voor drie inspirerende opleidingsdagen. Allerlei thema's kwamen hier aan de orde, zoals de rol van de GGD in de samenwerking met gemeentes, het Landelijk Professioneel Kader en het belang van de Eerste 1000 dagen van een kind/mens.

Omgevingswet

De Omgevingswet (invoering is voorlopig uitgesteld tot 1 januari 2024) geeft gemeenten, provincies en het Rijk de opdracht om veiligheid en gezondheid mee te laten wegen in de inrichting van de fysieke leefomgeving. Het in stand houden en bereiken van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit is hierin een belangrijke doelstelling. Gezondheid is hiermee expliciet onderdeel van de afweging van belangen.

GGD Groningen is actief in het Regionaal Platform Omgevingswet Groningen (RPOG). In dit platform werken GGD, overheden en andere relevante partijen gezamenlijk aan de voorbereidingen op de Omgevingswet. De GGD heeft een adviserende en agenderende rol over het meenemen van gezondheidbeschermende en -bevorderende maatregelen in de totstandkoming van instrumenten van de wet, bijvoorbeeld in de Omgevingsvisies en de Omgevingsplannen. Ook wordt met ketenpartners overlegd over samenwerking, afstemming en inhoud.

Vanwege de complexiteit van de Omgevingswet, waarin ook opgaves vanuit de energietransitie, klimaatadaptatie, mobiliteit en circulaire economie meegenomen worden, wordt samengewerkt met GGD-collega's uit Drenthe en Fryslân.

Professionalisering van GGD als crisisorganisatie

De GGD heeft ook een taak als crisisdienst en kent daarom een aantal functies die 7 dagen per week 24 uur bereikbaar zijn. Als zelfstandige organisatie hebben we hiervoor een integraal crisisplan (ICP), opgebouwd uit een aantal deelplannen. In 2022 is gewerkt aan de verdere uitwerking van deze plannen Een aantal GGD-medewerkers met een crisisfunctie hebben een training gevolgd, een crashcourse BOBOC, een structuur waarmee slagvaardig vergaderd kan worden. Ook is in het Crisisteam geoefend met als thema cybercriminaliteit in de vorm van een Table Top oefening.

Digitale toegankelijkheid van de website

In 2022 is de website grondig onder handen genomen in het kader van digitale toegankelijkheid.
Digitale toegankelijkheid wil zeggen dat iedereen gebruik kan maken van de mogelijkheden die het internet biedt. Zo moet de informatie te lezen zijn voor mensen met een visuele handicap, die speciale software gebruiken, maar ook voor mensen, die laaggeletterd zijn.

De opbouw en structuur van de website is aangepast, teksten hebben meer structuur gekregen en er is kritisch gekeken naar het gebruik van pdf's en afbeeldingen. De website is daarna onderzocht door een extern bureau en heeft de stap van een E-status naar een B-status gemaakt op het gebied van digitale toegankelijkheid.

Wob- en Woo-verzoeken

In het kader van de Wet openbaarheid bestuur (Wob) en vanaf 1 mei 2022 Wet open overheid (Woo) ontving GGD Groningen verschillende verzoeken. Afgehandelde verzoeken zijn terug te vinden op onze website. De Woo vraagt, anders dan de Wob, om actieve openbaarmaking van documenten. Dit zullen wij de komende jaren steeds vaker gaan doen.

Samenwerking

GGD Groningen werkt samen met veel partijen in het (gezondheids)zorgdomein. Partijen zijn onder andere de tien Groninger gemeenten, de provincie, de Veiligheidsregio, de Omgevingsdienst, andere GGD'en, GGD GHOR NL, Opleidingscentra en onderzoeksinstellingen.

GGD in cijfers

GGD Groningen biedt geïnteresseerden de mogelijkheid om inzicht te krijgen in de gezondheid van Groningers via ggdgroningen.incijfers.nl.

Op de website kan iedereen gemakkelijk en interactief informatie downloaden over zijn of haar eigen gemeente. Alle informatie over de publieke gezondheid in de provincie Groningen is nu gebundeld op één plek.